

ALLAH'IN SEVGİLİ KULLARI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Cumanız mübarek olsun aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Bir cuma ki, mübarek Ramazan ayı içinde... Kat kat kudsiyet, kat kat güzellikler, nimetler, rahmetler...

Bu cuma sohbetimde size oruçla başlayarak, Allah'ın sevgili kulları ile ilgili bazı hadis-i şerifleri okumak istiyorum. Oruçla da ilgili olacak.

a.Açlık ve Susuzluk Çeken Kullar

Peygamber SAS Efendimiz, amcazâdesi mübarek Abdullah ibn-i Abbas RA'nın bize rivayet ettiğine göre, buyurmuşlar ki:¹

أَوْلِيَاءُ أَهْلِ مَنْ خَلَقَهُ، أَهْلُ الْجُوعِ وَالْعَطَشِ؛ فَمَنْ آذَاهُمْ، إِنْ تَقَمَّ أَهْلُ مِنْهُ، وَهَتَكَ سِتْرَهُ، وَحَرَّمَ عَلَيْهِ عَيْشَهُ مِنْ جَنَّتِهِ

(ابن النجار عن ابن عباس)

RE. 161/4 (*Evliyâu'llâhi min halkihî, ehlü'l-cûi ve'l-ataş; femen âzâhüm, intekama'llâhu minhü, ve heteke sitrehû, ve harrame aleyhi îşehû min cennetihî.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.755, no:16642; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.321, no:9708.

Burada Peygamber Efendimiz SAS, bu rivayete göre buyurmuş oluyor ki:

(*Evliyâu'llâhi min halkihî*) “Yaratıkları, mahlûkâtı içinde Allah’ın evliyâsı, sevgili kulları, dost kulları, (*ehlü'l-cûi ve'l-ataş*) açlık ve susuzluk sahibi, açlık ve susuzluk ehli kimselerdir.” Yâni karınları aç, dudakları susuzluktan kurumuş.

Cû', açlık demek Arapça’da; *ataş* da –ayınla, tı harfiyle– susuzluk demek. *Atşâ*, susuz kişi demek. Allah’ın kulları arasından evliyâsı, (*ehlü'l-cûi ve'l-ataş*) açlık ve susuzluk sahibi kimselerdir.

Tabii bu, oruç tutmaya işarettir büyük ölçüde. Biz de oruç tuttuğumuz zaman, Allah rızası için hakkımız ve tabii ihtiyacımız olan yemeyi, içmeyi bırakıyoruz bir kenara... “Rabbimiz öyle emretmiş, helâl ama yemeyelim bakalım!” diyoruz. Yemek yemiyoruz, su içmiyoruz. Tabii kış gününde Türkiye’deki insanlar su içmemenin belki önemini anlayamazlar ama, bir de bu Ramazanın yazın, ağustosun en sıcak, en uzun günlerine geldiği zamanı düşünelim! O zaman, o sıcaklarda su içmemenin, hele harman yerlerinde çalışan, kazma sallayan, kürek sallayan insanların durumunu bir düşünelim!

Bu oruçtan kinaye olabilir. “Allah’ın evliyâsı, sevgili kulları açlık ve susuzluk ehli kimselerdir.” sözü, böyle demek olabilir. Büyük ölçüde bu mânâyâ...

Bir de bu mübarekler tabii, fakara kimselerdir, belki yoksul kimselerdir. Belki kimse kendilerine izzet ve itibar etmiyor; parası yok, kürkü yok,

üniforması yok, rütbesi yok, mevkii yok, makamı yok... Çünkü insanlar ekseriyetle, Nasreddin Hocamız rahmetlinin, “Ye kürküm ye!” dediği gibi, giyime kuşama, kürke itibar ederler. Böyle bir insan biraz hırpânî giyinmişse, eski, yamalı giyinmişse, pek yüzüne bakmazlar, itibar etmezler.

Bu hususta da hadis-i şerifler var. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:²

رُبَّ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، لَوْ أَقْسَمَ عَلَى أَهْلِ الْبَرَّةِ

(م.ك.ه.ب. عن أبي هريرة؛ طس. هب. عد. خط. عن أنس)

(*Rubbe eş'ase ağbera*) “Nice saçı başı dağınık, üstü tozlu, insan vardır ki, kimse ona itibar etmez, kimse hoş geldin demez. ‘Nasılsın?’ diye izzet ve ikramda bulunmaz. Yok olduğu zaman ortalıktan, ‘Nereye gitti bu zavallıcık?’

² Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2024, *Birr ve Sıla* 45/40, no:2622; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s:403, no:6483; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.364, no:7932; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.331, no:10482; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.7; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.219; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.173, no:573; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.264, no:861; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.288, no:6459; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.331, no:10482; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.350; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.370, no:1236; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.108; İbn-i Hibbân, *es-Sikât*, c.III, s.27, no:93; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.314; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.203, no:1247; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.178, no:578; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.267, no:3245; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.466, no:17918; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.286, no:5924, 5925; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.96, no:12646-12648; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.512, no:1364.

diye aramaz, halini hatırını sormaz. Söz söylese kulak vermez, itibar etmez. Kız istese, ‘Sen kimsin, maaşın ne? İşin gücün ne, kazancın ne?’ der, küçümser, kız vermez...” Yâni halk saymıyor, önemsemiyor. Ama Allah seviyor, Allah’ın sevgili kulu...

(*Lev akseme ale’llâhi leeberrehû*) “Bir şey için, ‘Şu şöyle olacak vallâhi!’ diye yemin etseler, onların yeminleri doğru çıksın diye, Allah o olmayacak işi öyle yapar.” Yâni, Allah yanında değerleri yüksek, kıymetleri fazla, duaları makbul... Allah’ın sevgili kulu.

Bazan böyle aç, susuz, fukarâ-i sâbirînden, yoklukta Allah’a ibadetini devam ettirebilen insanlardan evliyâ olur. O da mümkün.

كَالَّ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَىٰ . أَن رَّآهُ اسْتَغْنَىٰ

(العلق ٦-٧)

(*Kellâ inne’l-insâne leyetgâ. En raâhüstağnâ.*) [Gerçek şu ki, insanoğlu zenginleştikçe, kendini kendine yeterli görerek azar.] (Alak, 96/6-7)

İnsanlarda maalesef garip bir ters durum, tezat, zıt bir durum; nimet çok oldukça şükrün çok olması lâzım gelirken, nimet çoğaldıkça şükür azalıyor, itaat azalıyor, isyan çoğalıyor. Allah parayı verdikçe, zenginliği verdikçe, taşkınlık, eğlence, içki, kumar, sefâhat, kibir, ücub, debdebe, çalım, saltanat, şâşaa; böyle şeyler oluyor, aksine oluyor. Halbuki parası arttıkça, nimeti arttıkça, Allah’a şükrünün, itaatinin artması lâzım gelirken, umumiyetle insanoğlu zenginleştikçe, müstağnî oldukça, ganîleştikçe, tuğyanı da artabiliyor. Ekseriyetle, insanoğlu parayı gördü mü, şımarıp şaşırabiliyor.

Fukaranın gönlü ezik oluyor. Herkes horladığı için, azarladığı için, önemsemediği için boynu bükük oluyor. Kalbi yaralı oluyor, gözü yaşlı oluyor. Allah da kalbi kırıkları, gözü yaşlıları seviyor. O da olabilir. Ama biraz da oruç îmâ ediliyor gibi, bu sözlerden... Elbette Allah-u Teâlâ Hazretleri orucu çok seviyor, bunu biliyoruz. Onun için bir hadîs-i kudsîde:³

³ Buhârî, *Sahîh*, c.VI, s.2723, no:7054; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.136, no:764; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.393, no:9101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.45, no:1235; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.III, s.269; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.235, no:7898; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.279, no:3285; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2675; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.379, no:7723; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.476, no:2507; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.269, no:541; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.273; İbn-i Hibbân, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.66, no:254; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.219; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.99; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.162, no: 1955; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.162, no:2213; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.40, no:11377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.232, no:8492; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.286, no:1005; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.273, no:8117; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2523; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2677; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.159, no:2211; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.129, no:915; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2521; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.349; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.177, no:4478; Hz. Ali RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.161, no:2212; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.446, no:4256; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.98, no:10076; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2522; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.213, no:3691; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.316, no:907; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.59, 141; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.309, no:3391; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1254; Ebû Meysere RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.416, no:5071-5080; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.710, no:23576-23629 ve 24271-24290.

الصَّوْمُ لِي، وَأَنَا أَجْزَى بِهِ

(بخ. م. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Es-savmu lî*) “Oruç benim içindir; (ve ene eczî bihî) onun mükâfatını ben çok fazla miktarda vereceğim!” diye va’detmiş.

Oruçlu olmak, Allah rızası için yemesini, içmesini, şehvâtını, arzularını, isteklerini dizginlemek ve sabretmek çok güzel bir şey! Şu Ramazan’da biz de, eğer orucu Rasûlüllah Efendimiz’in bize öğrettiği, tavsiye buyurduğu şekilde tutarsak, Allah’ın sevgili kulu olma sıfatına bürünmüş oluruz.

Ama, Ramazan’ın ilk gününde de kardeşlerime hatırlatmıştım: “—Bakın, orucun sadece yemek içmekten kesilmek mânâsına olmadığını, iyice aklınıza yerleştirin! Oruçlu olan kimse harama bakmayacak, oruçlu olan kimse haramı dinlemeyecek, oruçlu olan kimse gıybet, dedi kodu etmeyecek...” demiştim.

Gel, sen de etraftaki müslümanların halini seyret! Radyolarda, televizyonlarda, kanallarda, programlarda gıybet, dedi kodu, iftira, yalan, dolan, entrika, dümen... Allah Allah, sanki Ramazan’da hiç olmayacak şeyler daha fazla yapılmışa başlandı gibi bir durum var. Acaib bir şey!..

Demek ki, oruçlu olmakla, biz Allah’ın sevdiği bir durumda bulunuyoruz. Allah’ın evliyâsı da zâten halkı arasında, aç ve susuz kalan kimselermiş. Belki çok oruç tuttukları için,

belki àcizâne, fakîrâne, yoksul olduklarından, horlanmış, kalbi kırık kimseler olduklarındandır.

(*Femen âzâhüm*) Burada bir başka tehdide geçiyor Peygamber Efendimiz: “Kim bu Allah’ın evliyâsı olan mübarekleri ezâlandırır, üzer, hatırlarını kırar, kendilerini mahzun ederse...” Yâni bunlara öyle bir muamele yapıyor ki, sözle, hareketle ve sâire ile; onu üzüyor, ezâ veriyor, ezâ cefâ eyliyor.

“Kim bunlara ezâ, cefâ ederse; (*intekama’llâhu minhü*) o ezâ cefâ eden insandan Allah, o mazlumun intikamını alır. O ezâ, cefâ eden, ezâcı, cefâcı zâlimi, gaddarı, haini Allah cezalandırır. Allah intikam alır. (*Ve heteke sitrehû*) Perdesini yırtar, parçalar. Yüzünün ar namus perdesini yırtar, parçalar; kendisini azaba karşı koruyucu durumda olan siperleri darmadağın târumâr eder. Yâni, Allah’ın azabının kendisine gelmesine engel olacak şeyler kalmaz artık ortada... (*Ve harrame aleyhi îşehû min cennetihî.*) Allah cennetinde yaşamayı ona haram eder, cennetine sokmaz.”

Demek ki, bu hadis-i şerifte ikinci cümlede Allah’ın dostlarını, evliyâsını üzmemek gerektiğini, üzenlerin de Allah tarafından cezalandırılacağını Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş oluyor.

Cümlenin başında, hadis-i şerifin baş tarafındaki ifadede sevindik biraz... Demek ki, “Biz de oruç tutuyoruz. İnşâallah Allah bizi de sevgili kulları arasına dahil eder, bizi de evliyâsı arasına alır.” diye içimizde bir ümit beliriyor. Allah hepimizi

sevdiği kullarından, evliyâsından eylesin... Evliyâsı ile beraber haşreylesin... Sevdiği, himâye ettiği, koruduğu kullarından eylesin...

b. Allah'ın Velî Kulunu Ezâlandırmak

Bu hususta bir başka hadis-i şerife geçmek istiyorum derhal. Hazret-i Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz'den ikinci bir hadis-i şerif. İbn-i Asâkir, Beyhakî, Hakîm, Tayâlisî, İbn-i Abdilber, Ahmed ibn-i Hanbel gibi hadis alimleri kitaplarında bu hadîs-i şerîfi yazmışlar. Zaten duyduğunuzu tahmin ediyorum ama, ben de bu mübarek hadîs-i şerîfi, burada evliyadan bahsederek başladığımız için, size okumak istiyorum:⁴

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.2384, no:6137; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.58, no:347; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.219, no:20769; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.4; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVI, s.96; Zehebî, *Tezkiretü'l-Huffâz*, c.IV, s.1463, no:1158; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.256, no:26236; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.139, no:9352; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.327, no:1457; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Evliyâ'*, c.I, s.23, no:45; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVII, s.277, no:7490; Hz. Aişe RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.520, no:7087; Hz. Meymûne RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.145, no:12719; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.168, no:4445; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.II, s.513, no:3498; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.403, no:1157; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.62, no:137; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.72, no:15003.

قَالَ اِهْلُلْ عَزَّ وَجَلَّ: مَنْ آذَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ اسْتَحَلَّ
 مُحَارَبَتِي . وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِمِثْلِ أَدَاءِ
 الْفَرَائِضِ، وَمَا يَزَالُ الْعَبْدُ يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ،
 حَتَّى أُحِبَّهُ؛ فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ، كُنْتُ عَيْنَهُ الَّتِي يَبْصُرُ
 بِهَا، وَأُذُنَهُ الَّتِي يَسْمَعُ بِهَا، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا،
 وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَفَوَّادَهُ الَّتِي يَعْقِلُ بِهَا،
 وَلِسَانَهُ الَّتِي يَتَكَلَّمُ بِهَا؛ إِنْ دَعَانِي أُجِبْتُهُ، وَإِنْ
 سَأَلَنِي أُعْطِيتُهُ؛ مَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ
 تَرَدَّدِي عَنْ وَفَاتِهِ وَذَا كَأَنَّه يُكْرَهُ الْمَوْتَ، وَ
 أَنَا كَرَهُ مَسَاءَتَهُ

(حم.ع. طس. كز. ق. والحكيم عن عائشة)

RE. 330/5 (Kâle'llâhu azze ve celle) buyuruyor
 Peygamber SAS Efendimiz. "Azîz ve celîl olan
 Allah buyurdu ki..." diye başlıyor. Demek ki,
 Allah-u Teâlâ Hazretleri, mahremâne Rasûlüllah
 SAS Efendimiz'e bu hususları bildirmiş. Hadîs-i
 kudsî, Rasûlüllah'a Allah-u Teâlâ Hazretleri
 mânâsını ilham buyurmuş. Ne buyurmuş:

(Men âzâ lî veliyyen) "Kim benim bir velîmi,
 sevgili kulumu, dost kulumu ezâlandırırsa;
 (fekad istehalle muhârabetî) benimle harbi
 helâl hale getirmiş olur, benimle harb etmeyi
 başlatmış olur. Benim onunla harb etmemi
 meşru ve gerekli hale getirmiş olur."

O sebep oldu, yani çanak tuttu sebep oldu,
 Allah'ın kendisine harb etmesine sebep oldu.
 Ne yaparak?.. Evliyâsını ezâlandırarak. Bu
 çok mühim. Deminki hadîs-i şerîfin bir başka

kelimelerle aynı mananın ifadesi. Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri sevgili kullarını ezenleri, üzenleri, onlara karşı tecâvüzkâr olanları bir zaman; dünyada, ahirette... Ahirette cennetine sokmayacak, dünyada da harb edecek, dünyayı da başına dar edecek, iki cihanda (*hasire'd-dünyâ ve'l-âhîreh*) olacak.

Neden?.. Edepsiz, zalim; Allah'ın sevdiğini üzüyor. Halbuki insanın, Allah'ın rızasını kazanmak için Allah'ın sevdiği şeyleri yapması lazım, sevdiği kulları sevmesi lazım! Sevmediği işleri yapmaması lazım, kaçınması lazım! Ezà, cefa, zulüm, cebir yapmaması lazım! Gıybet, dedikodu etmemesi lazım! Hırsızlık işlememesi lazım! Birinin hakkını çiğnememesi lazım! Verilmesi gereken hakkını vermekte geri durmaması lazım!

Bu hadîs-i şerîfin devamında Allah-u Teâlâ Hazretleri, Peygamber SAS Efendimiz'e; kulun kendisine nasıl yakın kul olacağını, nasıl yakınlaşacağını, evliyâ olmanın nasıl başladığını nasıl devam edeceğini öğretiyor, ilham ediyor. Peygamber Efendimizde bize bildirmiş. Bakalım, dikkatle dinleyelim:

(*Ve mâ tekarrabe ileyye abdî bi-misli edâi'l-ferâid*) “Kulum bana, benim kulum bana farzları edâ etmekten daha güzel bir şekilde yaklaşma yolu bulamaz. Farzları edâ ettiği zaman, çok güzel bir şey yapmış olur, yakınlaşma başlar.

Allah'ın farzları nelerdir!? İşte biliyoruz, namaz kılmak, Ramazan'da oruç tutmak, zenginlerin zekât vermesi... Gerektiği zaman parası olduğu,

sıhhati olduğu takdirde hac vazifesini yapmak...
Çeşitli farzlar var, din kitaplarımızda, ilmihal kitaplarımızda bunlar yazılmış.

Ben kardeşlerime konuşmalarım da hatırlatıyorum: Bakın bunları siz sıralamayı öğrenin! Farzlar nelerdir, bunları sıralayın! Bunları yazın alt alta, hem sıralayın kendiniz öğrenin, hem de çocuklarınız öğrensin. Hatta büluğ çağına ermeden öğretin ki, büluğ çağına erdikten, sorumluluk başladıktan sonra yanlış işler yapmasın, farzları ihmal etmesinler, haramları işlemesinler... Önceden öğrensinler diye ihtar ediyorum. Bunları öğrenmesi lazım!

Farzları edâ gibi bir başka güzel bir şeyle kulum bana yaklaşamaz. Önce farzları yapacağız. Bir kul olarak bizim ilk yapacağımız şey, çok dikkat etmemiz gereken, ilk önemli şey ne?.. Ben Allah'ın kuluyum, ben Allah'a inandım, ben müslüman oldum, ben kelime-i şهادeti getirdim, ben İslâmiyet'i yaşamak istiyorum. Ne yapmam lazım?..

İşte ilk yapacağı şey, Allah'ın ilk emirleri olan farzları yapmak... Farzları ihmal etmeyecek.

“—Hocam ben müslümanım da, namazları kılamıyorum...

Müslümanım da orucu tutamıyorum...

Müslümanım da zekâtı veremiyorum...”

Olmaz! Allah bunları farz kılmış. Yâni, çok önemli olduğunu bastıra bastıra beyan buyurmuş, Kur'an-ı Kerim'de böyle, o halde

onlarda farzlarını hiç tereddüt etmeden, hiç tembellenmeden, gevşeklik göstermeden, farzları kesinlikle yapacağım diye insan gayret etmeli, Ama farzların doğrudan doğruya yapılmasından başka, Peygamber SAS Efendimiz hem farzları yapmış, hem de farzların istikametinde, onlara muvâzî, onlar gibi aynı edebe yönelik, farzlardan ayrı ibadetler yapmış. Bunlara da *nafile* ibadetler deniliyor, *nefel* deniliyor. *Nevâfil* diye çoğulu geliyor. Yani farz değil ama, yapıldığı zaman sevap kazandıran işler var. Onları da yapması lazım! Peygamber Efendimiz aşk ile şevk ile Allah-u Teâlâ Hazretlerine olan sevgisinden, saygısından, bu ibadetleri yapmış, bazılarını bize tavsiye buyurmuş; yapacağız.

Bunları yapınca ne olur? (*Ve mâ yezalü'l-abdi yetekarrabü ileyye bi'n-nevâfil*) İşte bu farzların üstündeki o güzel ibadetleri de, farzlardan hariç olan öteki güzel ibadetleri de yapa yapa... Meselâ, Ramazan'ın dışında oruç tutmak farz değil, tutmayabilir ama Peygamber SAS Efendimiz pazartesi-perşembe oruçlarını tutmayı tavsiye ediyor. Arabî ayların ortasında on üç, on dört, on beşinde *eyyâm-ı biyz* oruçlarını tutmayı çok ısrarla tavsiye etmiş. Kendisi tutmuş. Bunun gibi.

İşte bu böyle Rasûlüllah'ın izinden gitmek, sünnetini uygulamak, Resûlüllah'ın hayatına dikkat edip onun yaptığı ibadetleri yapmaya çalışmak. Bu nafile ibadetleri, nevâfili yapmak. Bunları yapmakla Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kul yakınlaşmaya devam eder durur. Yâni bir

hareket, bir hız. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yakınlaşmaya doğru bir hızlı gidiş devam eder.

(*Mâ yezâlü*) ne demek? Zâil olmadan, devamlı demek. (*Mâ yezâlü'l-abdi yetekarrabü ileyye*) Yâni hiç kesintisiz, bana yakınlaşmaya devam eder. Nelerle?.. Nâfile ibadetlerle. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni zikrediyor, sünnetleri kılıyor. Efendimiz'in tavsiye ettiği namazları kılıyor, Efendimiz'in tavsiye ettiği ibadetleri yapıyor. Kur'an-ı çokça okuyor. Bunlar aşkından şevkinden... Tabii bunlar zâyî olmaz. İyi bir şeyi daha çok yapan, az yapandan, Allah'ın adalet-i iktizâsı daha çok mükâfat alacak, çok yapan çok mükâfat alacak.

Kul devamlı, kesintisiz Allah'a yakınlaşmaya devam eder durur. Sonra ne olur? (*Hattâ uhibbehû.*) Bu, (*Hattâ uhibbehû*) da okunur, (*Hattâ uhibbuhû*) da okunur.

(*Hattâ uhibbehû*) ne demek? “Ben kulumu sevinceye kadar.” demek yâni. Yaklaşmaya devam eder, devam eder, devam eder... Nihayet ben onu severim. Kulumu severim.” Veyahut öteki türlü okursak, (*uhibbuhû*) okursak mânâ ne oluyor? “Nihayet ben o kulumu affederim, severim.” demek.

Biliyorsunuz, biz kullarız, hata ederiz, günah işleriz, gece gündüz gaflet, isyan, hata, günah... çok işlerimiz, hatalarımız vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri çoğunu affediyor, melekler yazıyorlar, bir kısmı bunlar eğer affedilmediyse mizanda, terazide tartılacak, hesaba gelecek, aleyhimize olabilir. Bunlar için

tevbe etmemiz lâzım. Affettirmeye, defterden sildirmeye, Allah'ın affına, mağfiretine mazhar olmaya çalışmamız lâzım.

Ama bu birden olmaz. Yâni, çalışma çalışma olur. Başka bir hadis- i şerifte diyor ki:⁵

“Kulum bana el açar, boyun büker, ‘Yâ Rabbi!’ der. Ona nazar etmem. Kul tekrar devam eder.” Kesilmiyor yâni. “‘Yâ Rabbi!’ der, ben ona nazar etmem, yine nazar etmiyorum, teveccüh buyurmuyorum. Kul yine devam eder, ‘Yâ Rabbi!’ der.” Yâni suçlu ama, gene aşk ile sızlayarak, hatasını bilerek “Yâ Rabbi!” diyor.

Böyle olunca, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:

⁵ Muhtelif lafızlarla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.468, no:1488; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.556, no:3556; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1271, no:3865; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.160, no:876; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.675, no:1831; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.X, s.443, no:19648; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.211, no:2965; *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.165, no:1111; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.138, no:337; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.235, no:1311; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LVIII, s.465, no:7486; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.423, no:13557, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan;

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.31, no:4591; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.391, no:1867, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.142, no:4108; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.II, s.251, no:3250; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.61, no:912; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.64, no:3128, 3166, 3167, 3266-3268; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.IX, s.16, no:7811-7814; RE. 87/13.

(*Yâ melâiketî*) “Ey meleklerim, şahid olun, (*kad gafertü lehû*) ben bu kulu afv ü mağfiret eyledim. Çünkü bu kulum benden gayrı Rabbi olmadığını inandı, bildi, anladı, benim dergâhıma döndü, “Yâ Rabbi” deyip duruyor. O bana yalvarıp dururken, benim onun Mevlâsı olduğumu idrak etmişken, (*kad istahyeytû min abdî*) onu afv ü mağfiret etmemekten utandım meleklerim, şahid olun ben onu affettim.” buyurur.” diyor.

Tabii, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin utanması, bizim durumumuzu anlatmak için, bizim duygularımızı göz önüne getirerek bir ifade tarzı. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hiç bir fiili, tabii kullarinkine benzemez ama, neticede biz müjdeyi alıyoruz. “Yâ Rabbi, yâ Rabbi, yâ Rabbi!..” diye ısrarla dua edince, affolunmuyor, affolunmuyor, affolunmuyor, sonunda affolunuyor. Demek ki, ısrar etmek lâzım!

Kul da nafîle ibadeti yapıyor, yapıyor. Ama suçlu, yüzü kara, eksiği, kusuru çok. Yaptıkça, yaptıkça, yaptıkça (*hattâ uhibbuhû*)“Ben onu severim” diyor. Yâni affediyor, artık tamam, “Seni affettim, seni sevgili kulum yaptım” der Allah. Demek ki, ibadette ısrar etmek lâzım! Hatta ibadetinin kabul olmadığını hissetse bile, “Aaa, kabul olmuyor.” diye bırakmamalı, “Feyz almıyorum.” diye bırakmamalı, devam etmeli.

Bunlardan anlıyoruz ki, güzel ibadetleri yapmaya devam etmek lâzım, affedecek Allah. Yâni sabretmeli, devam etmeli. Allah affedecek.

Bakın bundan sonra, Allah bir kulu severse ne oluyor:

فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ، كُنْتُ عَيْنَهُ الَّتِي يُبْصِرُ بِهَا، وَأُذُنَهُ
الَّتِي يَسْمَعُ بِهَا، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ
الَّتِي يَمْشِي بِهَا، وَفُؤَادَهُ الَّذِي يَعْقِلُ بِهِ، وَفَإِذَا
أَحْبَبْتُهُ، كُنْتُ عَيْنَهُ الَّتِي يُبْصِرُ بِهَا، وَأُذُنَهُ الَّتِي
يَسْمَعُ بِهَا، وَيَدَهُ لِسَانَهُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ بِهِ؛ إِنْ دَعَانِي
أَجَبْتُهُ، وَإِنْ سَأَلَنِي أَعْطَيْتُهُ؛

(*Feizâ ahbebtühû*) “Bir kere de onu sevdim mi, (*küntü aynehü’lletî yübsiru bihâ*) gördüğü gözü olurum.” Yâni, Allah o kulunun, sevdiği kulunun gören gözü oluyor. Bu ne demek?.. Yâni, Allah onun namına görüyor, gösteriyor. Başka normal insanların, bu mertebeye ulaşmamış insanların göremediği şeyleri görüyor, uzaktan görüyor, derinden görüyor, içini görüyor.

“Sonra, (*ve üzünehü’lletî yesmeu bihâ*) işiteceği kulağı olurum.” Yâni, basit bir insanın işitmediği şeyleri işitiyor. Bilmem falanca kimsenin evinde karısıyla konuşmasını işitiyor. Neden? Allah işittiriyor, evliya olduğu için Allah işittiriyor.

(*Ve yedehü’lletî yabtışü bihâ*) “Tuttuğu eli olurum.” Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri, onun tuttuğu eli olduğu zaman, bir elin uzanamadığı yerde bile, çok uzakta bir yerde bile bir iş yapar, tutar, koparır, kaldırır, kırar, vurabilir... Neden? Allah o kuvveti veriyor.

(*Ve riclehü'lletî yemşî bihâ*) “Yürüdüğü ayağı olurum.” Yâni ne demek? Normal bir ayakla tıpış tıpış gitmekle ulaşılamayacak mesafeleri bir göz yumup aşınca aşar demek. Bu nedir? *Tayy-i mekân* dediğimiz, evliyaullahın kerâmetleri haktır, tayy-i mekân dediğimiz hadise.

(*Ve fuâdehü'llezî ya'kîlu bihî*) “Aklettiği gönlü olurum. Duyguları sezdiği, hissettiği gönlü olurum.” O zaman her şeyi güzelce akleder, anlar, karşısındakinin ciğerini okur, niyetini sezer, kâfirse kâfir olduğunu bilir, şakî ise şakî olduğunu bilir.

Şimdi bunları bilmeyen, dinî bilgisi zayıf olan veya inatçı olankimseler diyorlar ki: “Gaybı Allah'tan başkası bilmez.” Doğru, ama Allah işte bazı kullarına bildireceğini, başkalarının bilmediği şeyi bildireceğini bu hadis-i şerifte gösteriyor.

(*Ve lisânehü'llezî yetekellemü bihî*) “Konuştuğu dili olur Allah.” Yâni konuştuğu zaman öyle hak sözler, öyle tesirli sözler söyler, öyle gerçekleri söyler ki o asırda kimse anlamaz. Kimsenin anlamadığı, alimlerin keşfedemediği hakikatleri söyler.

(*İn deâni ecebtühû*) “O kulum, o sevgili kulum bana bir dua etsin, etti mi duasını kabul ederim. (*Ve in seelenî a'taytühû*) Benden bir şey istediği zaman istediğini veririm.”

Demek ki, evliyâ olduğu zaman, onun her şeyine yardım ediyor. O zaman, demek ki olağanüstü bir kişilik kazanıyor şahıs ve olağanüstü şeyler yapıyor.

“—Bunun misâli Kur’an-ı Kerim’de var mı?..”

Var. Süleyman AS’ın veziri, veya sahabesi Belkıs AS’ın Yemen’deki tahtını Filistin’deki saraya bir göz yumup açıncaya kadar ışınladı, getirdi. Nasıl getirdiyse getirdi. Kur’an-ı Kerim’de misali var. Meryem Validemiz hakkında böyle ayetler var, olağanüstü yiyeceklerle merzuk olduğuna dair. Hadis-i şeriflerde var. Sahabe-i kiramın hayatında var. Ömer RA Efendimiz’in savaşı ordu kumandanına minberden seslenip, İran’daki komutana seslenip sesini duyurması var. Evliyanın kerameti haktır, Kur’an’da varır, sünnette vardır, haktır ve gerçektir.

İşte olağanüstüleşiyor. O zaman, olağanüstü olduğu zaman olağanüstü işler yapıyor. O zaman soruyor müridine:

“—Dün akşam sen ne yaptın? Ne söyledin. Senin karınla konuşmanı ben duydum” diyor.

Şimdi bunu akledemeyen kişi de diyor ki:

“—E karıyla kocanın konuştuğu yerde şeyhinin işi ne, mahrem yatak odasına niye giriyor?”

Yatak odasına girse bile Allah mahrem şeyi ona göstermez veya o sesi duyurur da görüntüyü göstermez. Allah’ın bildiği, evliyasına sunduğu olağanüstü haller. Ama hadis-i şerifte görülüyor ki böyle şeyler var. Evliyaullahın kerameti haktır.

Sonra hadis-i şerifte böyle evliyanın olağanüstülüğünü anlattıktan sonra Peygamber Efendimiz, Allah’ın kendisine böyle buyurduğunu

da anlattıktan sonra; yâni “İsterse, veririm!” diye Allah kendisi söylüyor. “Dua ederse duasını kabul ederim!” diye kendisi Peygamber Efendimiz’e buyuruyor.

مَا تَرَدَّدْتُ عَنْ شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ تَرَدَّدِي عَنْ وَفَاتِهِ،
وَذَا كَالنَّهْ يَكْرَهُ الْمَوْتَ، وَأَنَا كَرَهُ مَسَاءَتَهُ

(*Ve mâ tereddettü an şey'in ene fâilühû tereddüdî an vefâtihi*) “Ben bir işi yaparken, alemlerin Rabbi olarak tereddüt etmem; ancak, onun vefatında tereddüt ederim. (*Ve zâke li-ennehû yekrahü'l-mevt*) Çünkü ölümden korkar fukaracık, o evliya kul. Ne de olsa, ölüm heyecanlı bir olay. Ölümü istemez, ölüm hoş gelmez ona. (*Ve ene ekrahû mesâbetehû*) Ben de onun hoşuna gitmeyecek şeyi yapmayı istemediğimden, onun vefatında tereddüt ettiğim kadar hiç bir şeyde tereddüt etmem.” diyor.

Yâni, Allah, sevgili kulunun ölümden korkusundan, telâşından, onun canını alırken tereddüdünü böylece ifade buyurmuş. Çok sevdiğinden, üzülmesin diye, korkuyor diye, fenasına gidiyor diye canını almakta böyle tereddüt ettiğini, bu hadis-i şeriften öğreniyoruz.

Ama Kur'an-ı Kerim'den de biliyoruz ki: İnsanlar üç tabakadır.

Vâkıa Sûresi'nde beyan edildiği üzere, üç sınıftır müslümanlar:

Bir en yüksek sınıfı *mukarrabîn*; çok Allah'a yakın kullar, yâni evliyâullah. Ondan sonra ortanın üstündeki iyiler, *ashâb-ı yemîn*; bunlar sâlih kullar. Bir de bu ikisinden sonra kötüler var, onlar da *ashâb-ı şimâl*, yâni günahkâr, kâfir kullar.

Şimdi bu mukarrabîn kulların, Allah'a yakın kulların canının nasıl alınacağını yine Vâkıa Sûresi'nin sonunda ayet-i kerime bildiriyor:

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ . فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّةُ
نَعِيمٍ

(الواقعة: ٨٨-٨٩)

(*Feemmâ in kâne mine'l-mukarrabîn*) “Bu vefat eden kimse, vefat durumu başına gelen kimse Allah'ın mukarreb kullarından ise, (*feravhun ve reyhânun ve cennetü naîm*) rahatlıktır, güzel kokulardır ve işin sonunda cennete varmaktır.” (Vâkıa, 56/88-89) diye ayet-i kerime bildiriyor. Demek ki hoş kokularla, hoş hal ile ruhunu teslim edecek Allah'ın evliyası. Ona *fereyhânun* diyor; *reyhan*, güzel kokulu bir nebat demektir.

Allah bunun burnuna güzel kokuları duyurarak, gözünden perdeleri kaldırarak, cennetteki köşklerini, mükâfatlarını göstererek, sevindirerek, cennetlik olduğunu bildirerek müjdeleyerek, artık canını öyle aldırtıyor. Canının alındığının ızdırabını duymuyor bile, fark etmiyor bile... Rahat bir şekilde ahirete geçiyor.

Halbuki aslında ruh teslim etmek, can vermek kolay bir şey değil. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

“—Bir insanı kaldırsalar, bir kılıç vursalar, bir daha vursalar, bir daha, bir daha, bir daha... bin tane kılıç vursalar, işte bin kılıç darbesinden daha şiddetlidir ölmek.”

İnsan çok fena olur, zor ölür, çok ızdırab çeker ama çare yok. Azrâil pençesini geçirmiştir, canını alacak. Zar zor böyle çalı söker gibi canını alır. Çok zorluk çeker, kötü insanların ruh teslim etmesi, yüzü buruşur, kapkara olur, ızdırab içinde kıvrılır, öyle olur ölümleri.

Ama iyi kullar, böyle bir gül bahçesine girercesine ahirete göçerler. Bu hadis-i şerifin sonunda, onların vefatında Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin böyle onlara şefkatini, rahmetini öğrenmiş oluyoruz.

c.Peygamber SAS'ın Dostları

Tabii, bir de Peygamber Efendimiz'in dostlarını okuyalım da, hadis-i şeriflerde bir de ondan bir misal geçmiş olsun. Böylece sohbetimizi tamamlayalım. Peygamber Efendimiz de, buyuruyor ki bir hadis-i şerifinde:⁶

⁶ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.82, no:6952; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.40, no:75; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.45, no:4545; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.53, no:3725; İsmâil ibn-i Ubeyd ibn-i Rifâa ez-Zerkî babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.95, no:5660; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.321, no:9709.

أَوْلِيَائِي مِنْكُمْ الْمُتَّقُونَ . فَإِنْ كُنْتُمْ أَوْلِيَاءَكُمْ
فَذَلِكَ، وَإِلَّا فَأَبْصِرُوا، وَثُمَّ أَبْصِرُوا، أَلْ يَأْتِيَنَّ
النَّاسُ بِالْعَمَالِ، وَتَأْتُونَ بِالثَّقَالِ، فَيُعْرَضُ عَنْكُمْ

(ك. عن إسماعيل بن عبيد بن رفاعة الزرقى عن أبيه عن جده)

RE. 162/1 (*Evliyâî minkümü'l-müttakûn, fein küntüm ülâike fezâlike ve illâ feeb sirû, sümme ebsirû, lâ ye'tiyenne'n-nâsü bi'l- a'mâli, ve te'tûne bi'l-iskâl, feyu'radu anküm*)

Hadisin buraya kadar olan kısmını anlatarak sözü tamamlayayım. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor:

(*Evliyâî*) “Benim dostlarım” diyor. Bu hadis-i kudsî değil, Peygamber Efendimiz’in kendisi buyuruyor: (*Evliyâî minküm*) “Ey ashâbım, ey ümmetim, sizin içinizden benim dostlarım, benim velilerim, (*el-müttekûn*) takvâ ehli kimselerdir.”

Rasûlüllah’ın evliyası, dostları kimlermiş? Arkadaşları, sevdiği insanlar kimlermiş? Müttakî kullar imiş. İşte her zaman karşımıza gelen bir kelime, takva, müttakî kul olmak. Namaz da takvayla kılınacak, oruç da takva ile tutulacak, kişi takva sıfatına sahip olacak, takvalı kul olacak, müttakî kul olacak, takî, nakî kul olacak. O zaman kıymetli kul oluyor. Allah’ın sevgili kulu oluyor,

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

(التوبة: ٧)

(*Inna'llàhe yuhibbu'l-müttakîn*) “Allah müttakî kulları sever.” (Tevbe, 9/7) buyruluyor ayet-i kerimelerde. Peygamber Efendimiz de buyuruyor ki: “Sizin içinizden benim dostlarım müttakîlerdir.”

Allah cümlemizi, şu mübarek Ramazan'da oruç tutarken, böyle takvayı kazanalım diye Allah'ın emrini tutarken, arzularımızı, şehvetlerimizi frenleyerek yemekten, içmekten kesilirken, orucun hakikatini kavrayıp, müttakî kullar sıfatını anlayıp, bundan sonra müttakî kul olmaya ve müttakî kul olarak yaşamaya cümlemizi muvaffak eylesin...

Bakın, Rasûlüllah'ın sevdiği insanlar da, müttakîler!..

Müttakî insan kimdir?.. Haramlardan, günahlardan sakınan insanlardır. Müttakî insan kimdir?.. “Aman, Allah beni sevsin!” diye çırpınan insandır. Müttakî insan kimdir?.. “Aman, Allah'ın rızasını kaybetmeyim, olmadık bir edepsizlik yapıp Allah'ın rızasını kaybetmeyim!” diye titreyen insandır. Allah rızasını kazanmak için çalışıyor, gazabına uğramamak için titriyor, dikkat ediyor, titiz davranıyor, haramlardan sakınıyor. Cehenneme düşmemek için pür dikkat şu hayat imtihanında güzel bir yaşam sürüyor. İşte:

(*Ve in küntüm ülâike*) “Eğer böyle olabilirsiniz, eğer müttakî kul olabilirsiniz, (*fezâlike*) ne mutlu size, ne âlâ size!.. Pek âlâ, o zaman iyi, müttakî kul olun; olabilirsiniz ne âlâ! (*Ve illâ*) Eğer olamazsanız, müttakî kul olamazsanız,

(*febsırû sümme ebsırû*) görün başınıza gelecekleri, görün başınıza gelecekleri!.. O zaman neler gelir başınıza!”

Yâni, müttakî kul olmadığı zaman, sakınmadığı zaman, takvâ ehli olmadığı zaman, haram, helâl ayırmadığı zaman, günah sevap düşünmediği zaman, ele geleni yerse, dile geleni derse öyle müslümanlık olmaz, öyle dervişlik olmaz diyor Yunus Emre... Ele geleni yemeyecek, dile geleni demeyecek.

d. Hocamız’dan Birkaç Hatıra

Şimdi, Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Efendimiz’in uzun yıllar hizmetinde bulunmuş yaşlı bir teyzemiz var [Nâime Hanım]— Allah ömür versin, selâmet versin— geçen gün geldi, iki kerametini konuştuk. Her zaman beraberiz ama, işte sohbet açılıyor, bir şey hatırlıyor insan, söylüyor:

Bir keresinde bir kadın Hocamız’a, Mehmed Zâhid Kotku Hocamız’a bir file, veya bir torba veya bir poşet diyelim şimdi,

böyle meyve getirmiş. Kapının kenarına koymuş. Hediye getiriyor yâni Hocamız’ın evine ziyarete gelince. Kimisi baklava getirir, kimisi başka bir hediye götürür misafir gittiği yere, ziyarete gittiği yere. O da böyle bir file meyve getirmiş. Hocamız oturduğu yerden o meyveye bakmış, başını sallamış böyle ‘Vay vay vay, vah vah vah, vay vay vay, vah vah vah!’ diye başını sallamış. O teyzemiz anlatıyor, demiş ki:

“—Ben bu meyvelerin nasıl haramdan kazanıldığını, nasıl haram parayla alındığını, nasıl adetâ bunların üzerinde, içlerinde çıyanlar, akrepler dolaşır gibi, o kadar pis olduğunu söylesem; nasıl akrepli, yılanlı, çıyanlı olduğunu söylesem, bu kadın darılır, bir daha buraya, semtime uğramaz. Al kızım, kaldır bunu kızım, götür dışarıya...” demiş.

Görünüşünde öyle bir şey yok ama, haramla kazandığı için evliya gözüyle görüyor Hocamız. Meyvalara hiç elini sürmeden, o meyveleri dışarıya çıkarttırmış. Çünkü mânevî gözüyle görüyor ki haramdan kazanılmış parayla alındı. Meyvalarda bir şey yok ama kazanç haram olduğundan haramlı, haramla alınmış şeyi evliyâullah yemiyor. Dışarı attırmış, dışarıya bıraktırmış. Artık belki —Ümm-ü Gülsüm Camii’nde idi— dışarıya bıraktığı zaman oranın fukaraları kapışıp alırlar. Tabii onlara bir şey yok. Yâni bırakılmış bir şey, alın diye bırakılmış bir şey, alabilirler. Ama Hocamız, onların evliyalık gözüyle böyle akrepli, yılanlı, çıyanlı gibi olduğunu görmüş.

Bir başka şeyi daha, yâni madem evliyâullahtan söz açıldı sevgili dinleyiciler, taze bir kerametini de yine aynı teyze anlattı, onu da anlatayım sohbetimi bitireyim, bu cuma sohbetimi:

Bir kadını getirmişler bu teyzemize, demişler ki:

“—Bu çok okuyan, aydın bir kadın. Çok okuyor, dini kitapları çok okuyor, bilgisi çok, aydın, bilgili, görgülü bir kimse.”

Kadın mürşid-i kâmil arıyor imiş, yâni soruşturuyormuş. Birisinin yanına getirmişler, o da almış bunu bizim bu teyzenin yanına getirmiş, demiş:

“—Hocaefendimiz’e götür!”

“Ben, neden Hocaefendimiz’i görmek istediğini bilmeden, peki dedim. Kadıncağızı aldım, Hocamız’ın ziyaretine götürdüm.

Hocamız’ın yanına girdi bu kadın. Benim haberim yok niyetinden, maksadından...” diyor.

Orada Hocamız:

“—Hanımefendi hoş geldin, bir arzun mu var? Niye geldin, dileğin, isteğin nedir?” diye sormuş. Yâni, “Ne soracaksınız, ne istiyorsun?” diye sormuş Hocamız.

O da demiş ki:

“—Efendim, ben mürşid-i kâmil arıyorum!”

“Ben tabii bunu önceden duymamıştım, yerin dibine geçtim. Çok mahcub oldum, böyle bir şeye aracı olduğum için.” diyor. “Yâni pattadak bu söylenir mi mübareklerin huzurunda?.. ‘Mürşid-i kâmil arıyorum ben’ dedi kadın. Ben yerin dibine geçtim. Hocamız ona baktı, güldü:

‘—Ah evlâdım, kızım! Ah nerde o mürşid-i kâmiller?.. Onlar olsa, şu sakalımı onların ayaklarının yoluna, ayaklarını temizlemekte süpürge yapardım, kullanırdım.’ dedi.” diyor.

Tabii, Hocamız haklı bu sözü söylerken... Kendisinin büyük evliyâullah, mürşid-i

kâmilleri düşünüyor, pirleri düşünüyor, Allah indinde çok yüksek makamlı büyüklerini düşünüyor. Hakîkaten öyle... Yâni sağ olsalar, meclislerine gelse insan, sakalını süpürge yapar, yollarına toprak olur, ayaklarını canlarını saçarlar, feda ederler. Yâni haklı bir söz aslında. Ama lastikli, rumuzlu bir söz:

“—Ah evlâdım nerede öyleleri şimdi?” demiş, “Öyleleri olsa şu sakalımı onların ayaklarına süpürge yapardım, tozlarını silerdim.” demiş.

Kadın kalkmış, gitmiş, tamam. Yâni anlamamış bir şeyi. “Mürşid-i kâmil bulamadım.” diye düşünüyor herhalde. Yâni, yok demiş oluyor Hocamız. “Bu devirde bulunmuyor.” gibi anlamış o.

“—Peki, Allah’a ısmarladık!” demiş.

Orada da aradığı mürşid-i kâmil bulamadı diye, kalkmış gitmiş demek ki.

Ertesi gün gelmiş pür telâş, bu bizim teyzeye:

“—Yâhu, bu sizin Hocanız ne biçim hoca? Benim peşimi hiç bırakmadı. Ben buradan çıktım, çarşıya gittim, yanımda... Manava gittim, yanımda... Kasaba gittim, yanımda... Neredeysem arkamda, yanımda, etrafımda... Yâni, niye beni böyle takip etti?” demiş.

Bizimki de gülmüş tabii veya kızmış, artık ne yaptıysa... Kadın anlamıyor mürşid-i kâmil olduğunu, evliyâ olduğunu. Halbuki, Hocamız yerinde oturuyor. Kerametle onun yanında görünüyor. Yoksa sohbet yerinde gene oturuyor.

O gittiği zaman, onun peşinden çıkmadı. Başkalarıyla yine meclisinde oturuyordu ama, o kadına da mâneviyat yoluyla görünüyor: “Bak, ben senin ne yaptığını görüyorum, senin yanındayım!” diye.

Şimdi bir şeyi daha anlatayım, insanlar, dinleyenler bunu anlasınlar: Bizim şeyhlerimizden, mürşid-i kâmil, büyük, hakîkî velî büyüklerimizden birisine, derviş kardeşlerden bir tanesi gitmiş demiş ki:

“—Efendim, şimdi ben yolda bir kardeşimize rastladım. Sizi Beyazıt’ta görmüş, halbuki siz buradasınız.” demiş. “Yâni sizi çarşıda görmüş, nasıl oluyor bu?” demiş.

“—Evet evlâdım, şöyle bir gönül gezdirmiştik orada...” demiş.

Yâni oturduğu yerden gönül gezdirince, öbür tarafa görünüyor evliyâullah. Neden oluyor?.. İşte Allah onlara yardım ettiğiinden. Gören gözü, işiten kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı olduğundan, hisseden gönlü olduğundan, olağanüstü bir insan olduğundan oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, sevgili Akra dinleyicileri, şu orucun anlamını tam anlamayı, Allah’ın sevdiği ibadetleri onun sevdiği vechile güzel yapmayı; sonunda takvâ ehli kullar olarak rızasını kazanmayı, sevgili kulu olmayı, dost kulu olmayı Allah cümlemize nasib eylesin...

Amaç o ama, zor tabii bu devirde Allah’ın öyle bir kulu olmak... Öyle kullar da az olduğundan millet onları da bilmiyor, onların aleyhinde de

dedikodular yapıp ileri geri konuşabiliyorlar. İnsanlar peygamberlerin bile aleyhinde konuştuğuna göre, ne yapalım, işte Allah ıslah etsin, Allah hidayet versin diyelim.

Cumanız mübarek olsun, Ramazanınız mübarek olsun... İbadetleriniz makbul olsun, dualarınız müstecâb olsun... Allah sizisevgili kullarından eylesin, bizleri de sevgili kullarından eylesin... İki cihan saadetine sevdiklerinizle, dostlarınızla, evlâtlarınızla, ana babalarınızla, arkadaşlarınızla cümlelerinizi nâil ve sâhib ve mazhar eylesin...

Peygamber Efendimiz'in şefaatine erdirsin... Ma'rifetullaha, muhabbetullaha erdirsin... Àrif-i hakîkî, àşık-ı sâdık kullar, iyi müslümanlar olmayı nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlelerinizi müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

17. 01. 1997 - AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

